

Den næste sag på dagsordenen var:

31) Tredje behandling af lovforslag nr. L 169: Forslag til lov om ændring af lov om forsikringsaftaler, lov om erstatningsansvar og lov om kreditaftaler. (Nye regler i forsikringsaftaleloven om begrundelsespligt, lempelsesregel ved afgivelse af urigtige oplysninger, præmiebetaling, vejledning om acontobetaling og direkte krav ved skadevolders konkurs m.v. samt ændring af rentesatsen i visse formueretlige love).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 26/2 2003. Første behandling 14/3 2003. Betænkning 22/5 2003. Anden behandling 27/5 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 102 stemmer (V, S, DF, KF, SF, RV, EL og KRF); 1 (TF) stemte hverken for eller imod.

Første næstformand (Svend Auken):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

32) Tredje behandling af lovforslag nr. L 184: Forslag til lov om ændring af lov om svangerskabsafbrydelse og lov om sterilisation og kastration. (Fosterreduktion, svangerskabsafbrydelse på privathospitaler og ophævelse af bopælskrav).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 12/3 2003. Første behandling 3/4 2003. Betænkning 15/5 2003. Anden behandling 23/5 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 101 stemmer (V, S, DF, KF, SF og RV) mod 6 (EL og KRF); 1 (TF) stemte hverken for eller imod.

Kl. 11.35

Første næstformand (Svend Auken):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

33) Tredje behandling af lovforslag nr. L 218: Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven. (Bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 23/4 2003. Første behandling 5/5 2003. Betænkning 22/5 2003. Anden behandling 27/5 2003. Tillægsbetænkning 3/6 2003).

Der var stillet 2 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Anne Baastrup (SF):

Underoverskriften til dette lovforslag fører Folketinget ud i en vildfarelse. Det her lovforslag har ikke noget at gøre med bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet. Det, man gør ved at indføre civile agenter og hemmelig retspleje med henblik på at jage rockere og organiseret kriminalitet, er forkert.

Der indføres civile agenter og hemmelig retspleje for alle typer forbrydelser, hvor strafferammen er mere end 6 år. Det drejer sig om voldtægt, mandatsvig, røveri; mange typer forbrydelser, som vel er alvorlige, men hvor man under falsk varebetegnelse bilder Folketinget ind, at dette forslag udelukkende drejer sig om bekæmpelse af rockerkriminalitet.

SF har forsøgt at påpege det ved flere lejligheder i de adskillige samråd og spørgsmål, vi har haft her i salen, og vi har derfor stillet et æn-

dringsforslag for at få præciseret, at den her meget centrale ændring af retsplejeloven, som Folketinget om et stykke tid vil stemme igennem, ikke vedrører rockerkriminalitet.

Derfor vores ændringsforslag nr. 1, og jeg vil anbefale de folketingsmedlemmer, der har haft den her vildfarelse, lige at kigge en ekstra gang på det.

Det er et ændringsforslag, vi langsomt har opbygget. Det er et ændringsforslag, som bygger på EU-principperne om organiseret kriminalitet. Det er et ændringsforslag, som er præcist i sin afgrænsning, og vi har efter min bedste overbevisning ikke fået nogen forklaring fra ministerens side på, hvorfor man ikke kan støtte dette ændringsforslag.

Det næste ændringsforslag er diskussionen om, hvem der må være civil agent. Sagen er den, at diskussionen i midten af 1980'erne gik på, hvordan man kunne sikre, at det ikke var mennesker, der var involveret i kriminalitet, der blev brugt af politiet.

Det, lovforslaget nu indeholder, er, at det er dybt kriminelle mennesker, som kan have en lang række forskellige begrundelser for at delta som civile agenter, begrundelser, som ikke kommer frem under en retssag, begrundelser, som kan handle om intern konkurrence mellem forskellige bander. Disse mennesker skal nu kunne blive ansat af politiet som civile agenter.

Det er bekymrende, at man ikke laver en afgrænsning i et lovforslag, der har så vidtrækkende karakter. Det er bekymrende, at man med åbne øjne går ind og accepterer, at dybt kriminelle mennesker skal involveres i efterforskningen af andre kriminelle miljøer. Det er bekymrende, når man også ser, at Politiforbundet jo selv er bekymret for den forrælse, der vil ske af efterforskningsmiljøet.

Jeg anbefaler kort sagt kraftigt, at Folketingets flertal, som i øvrigt vil banke det her lovforslag igennem, er opmærksom på disse to ændringsforslag.

Første næstformand (Svend Auken):
Fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):
De to stillede ændringsforslag er vigtige ændringsforslag. Det første handler om at begrænse den personkreds, som kan blive omfattet af det efterforskningsmiddel, som herefter vil komme til at bestå af civile agenter.

Overskriften på selve lovforslaget – Forslag til ændringer af straffeloven og retsplejeloven – er efterfulgt af en underoverskrift, som står i parentes, hvor der står: Bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet.

Men denne underoverskrift er også det eneste sted i lovforslaget, hvor der står, at det handler om organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet. Der er ikke i paragrafferne gjort noget som helst forsøg på at begrænse kredsen af kriminelle til netop denne form for kriminalitet.

Enhver grov forbrydelse med en strafferamme på over 6 år kan blive efterforsket ved hjælp af civile agenter og hemmelig retspleje.

Kl. 11.40

Det har været meget vigtigt for os at prøve at begrænse den kreds af kriminelle, som kan blive omfattet af disse meget voldsomme efterforskningsskridt. Men både ministeren, regeringspartierne ordførere, Retsudvalgets øvrige medlemmer og Socialdemokratiet har været totalt tondøve over for vores ønsker om at få en præcisering af, hvad det er for en kreds af kriminelle, som kan blive omfattet af disse regler.

Det undrer os og skuffer os meget, at end ikke Socialdemokratiet, som vi ved har haft vanskeligheder med dette forslag, har ønsket at bidrage til et ændringsforslag, som kan gøre reglerne klare og præcise og gøre det lidt mere trygt at kunne stemme for det her ændringsforslag. Det er skuffende, at man ikke har gjort noget som helst forsøg på at prøve at præcisere kredsen.

Det andet ændringsforslag, som handler om de personer, der kan bruges som civile agenter, er også et forsøg på at præcisere, hvad det er for en personkreds, der kan blive brugt i dette øjemed.

Vi ved alle sammen, at personer fra det miljø, der skal rekrutteres som civile agenter, er personer, som har et meget afslappet forhold til, hvad der er sandt og falsk. Det siger selv en af de politimestre i Danmark, som ved mest om det, nemlig Jørgen Bro fra Glostrup Politikreds. Han siger, at det her er personer, som vil have masser af skjulte dagsordener. De vil knalde nogle konkurrenter. De vil prøve at dele markedet mellem sig på en anden måde. Derfor skal vi være meget, meget forsigtige med, hvilke personer vi bruger i denne opklaringsdel.

Det er meget skuffende, synes jeg, at det grundige udvalgsarbejde, vi har haft på det her område, og de mange advarsler, der har været, ikke medfører, at der i det mindste er en opslutning til at prøve at afgrænse forslagens anvend-

delsesområde, som de her to ændringsforslag lægger op til.

Det Radikale Venstre støtter ændringsforslagene.

Line Barfod (EL):

Også Enhedslisten støtter ændringsforslagene. Men jeg håber da, at Socialdemokraternes ordfører vil komme op og forklare, hvad Socialdemokraternes holdning er, og jeg håber da meget, at Socialdemokraterne efter at have haft lidt tid til overvejelse vil være med til at indskrænke området en lille smule. Det er jo ikke nogen stor indskrænkning, der sker med de her forslag, men vi får det dog indskrænket en lille smule i forhold til, hvad det er.

Socialdemokraterne har jo hele tiden kørt det frem, at det kun skulle være rockere, det handlede om, men intetsteds i lovforslaget er der lavet nogen begrænsning. Her er der så et forsøg på at lave i hvert fald en lille begrænsning til, at det skal handle om organiseret kriminalitet, så den, der går ud og begår kriminalitet alene, i hvert fald ikke vil kunne blive omfattet af disse meget alvorlige angreb på retssikkerheden.

Vi håber da, at Socialdemokraterne vil være med til at leve op til det, som man selv siger, nemlig at det kun er rockerkriminaliteten, den organiserede kriminalitet, som denne lov skal rette sig imod. Ellers må der i hvert fald være nogle gode argumenter fra Socialdemokraterne for, hvorfor man mener, at det skal omfatte alle typer grov kriminalitet.

Tilsvarende i forhold til, hvad det er for nogle mennesker, der kan bruges som civile agenter, har både SF's og De Radikales ordførere været inde på, hvad det er for problemer, vi åbner for med civile agenter.

Det ændringsforslag, der ligger her, er jo et, der i sin tid er udarbejdet af Strafferetsplejeudvalget, da det tilbage i 1984 afgav betænkning om civile agenter. Dengang var Folketinget så betænkeligt ved at bruge civile agenter, at man ikke engang ville tillade det med de begrænsninger, der ligger her.

Men nu vil man altså bare åbne for civile agenter og vil ikke indsætte den begrænsning, der er en mulighed for; vil ikke begrænse, at hvem som helst skal kunne bruges som civil agent; at man ikke skal kunne bruges, hvis ikke man må kunne forventes at udføre det på betryggende måde; at man f.eks. ikke vil kunne få nogle ind som civile agenter, som har egne interesser i at få knaldet en anden.

Jeg håber, at der vil komme nogle argumenter for, hvorfor man ikke vil være med til en sådan indskrænkning. Det må være muligt for bare én af ordførerne for de partier, der har tænkt sig at stemme imod disse ændringsforslag, at komme med en begrundelse for, hvorfor man mener, at det skal være muligt at bruge folk som civile agenter, der selv har en interesse i at få en anden dømt.

Hvorfor skal de kunne bruges som civile agenter? Hvorfor vil man ikke være med til at lave denne indskrænkning? Det må der da være nogle, der kan komme op og give et svar på. Der må være nogle ordførere for de partier, der har tænkt sig at stemme imod ændringsforslagene, der vil komme og give en begrundelse for, hvorfor de stemmer imod; hvorfor de ikke vil være med til at lave disse indskrænkninger.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Kl. 11.45

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 16 stemte for, 77 imod; 5 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 16 stemte for, 83 imod; 5 stemte hverken for eller imod.

Lovforslaget som helhed sattes herefter til forhandling.

Forhandling

Anne Baastrup (SF):

Det er en underlig oplevelse at være i et parlament, som ikke oplenerer, men sådan er det. Det, der nu netop er sket, er, at man har forkastet de ændringsforslag, som betyder, at folk, der kommer fra det kriminelle miljø, aktivt skal deltage i politiarbejde.

Vi står med et lovforslag, hvor man på det bestemtteste kan sige, at lov kvalitet ikke længere er overskriften for dansk retspolitik. Vi står med et ledende regeringsparti, en visionsløs, magtesløs statsminister, der skulle prøve at rydde nogle overskrifter, en politisk ordfører, som fulgte det op dagen efter, første nytårsdag, hvor det var helt klart, at målet var at trampe på kammeraterne. Målet var endnu en gang at ydmyge De

Konservative, og det må man sige er sket. Målet var jo klart: De Konservative skulle have én over næsen. Desværre makkede justitsministeren ret og gjorde, hvad hun fik besked på.

Der blev nedsat et hurtigtarbejdende udvalg bestående af ansatte hele vejen igennem, hvori man ikke inddrog Politiforbundet, dommere, advokater, folk, der kendte til området, måske som politiforbundsrepræsentanter, dommere, som skal behandle den her ændring af retsplejeloven, advokater, som på en eller anden måde skal prøve at sikre, at der ikke sker justitsmord. Disse mennesker var ikke involveret i udarbejdelsen af lovforslaget.

Skuffelsen var så også stor, da vi kunne se en lang række indvendinger i høringssvarene, fundamentale indvendinger, hvor folk, der havde forstand på det, virkelig tog afstand fra det. Og hvad var svaret? Statsministeren bryder sig ikke om smagsdommere, så derfor kunne han straks afvise det. Men også justitsministeren afviste de meget markante og alvorlige indvendinger fra Dommerforeningen og andre. Indvendinger, der blev betegnet som retspolitiske diskussioner og indvendinger, der ikke blev taget alvorligt. Det er en alvorlig sag for vores retspolitiske udvikling, hvis folk, der har forstand på det inden for systemet, ikke bliver hørt.

Forleden dag modtog jeg et brev fra en pensioneret søofficer, som havde lyttet til debatten under andenbehandlingen, og han var dybt, dybt skuffet. De mennesker, han omgås, pensionerede frømand, bryder sig ikke om narko-handlere og rockere. De vil have, at disse mennesker skal dømmes. Han skriver, at han ikke vil kaldes blødsøden, men hvis det skal koste vores retsværdier, så står han og hans kolleger af. Det tror jeg er et meget godt udsagn at huske.

Kl. 11.50

Det, vi jo gør op med nu, er en grundig behandling baseret på en fundamental lovgivning i et retssystem, nemlig retsplejeloven. Det, vi gør op med nu, er, kan man sige, gammeldags borgerlige værdier, som man har kæmpet for i det danske retssystem. Lige siden vi fik retsplejeloven, har man gradvis udviklet det således, at der dels var en anerkendelse af, at dommerne skulle være der, dels var en anerkendelse af, at forsvarsadvokaterne skulle have den samme viden som domstolen, således som vi jo gang på gang har fået besvaret spørgsmål om.

Tror vi ikke på, at anklagemyndigheden vil bevare sin objektivitet? Jo, det tror vi da på. Men hvorfor skal vi så have en dommer, hvis det er

svaret? Hvad skal man bruge domstolen til, hvis svaret er, at anklagemyndigheden naturligvis nok skal klare det hele? Hvad skal vi i virkeligheden bruge hele vores retssystem på, hvis de folk, der i øvrigt beskæftiger sig med efterforskningen, grundlæggende er ordentlige? Jamen selvfølgelig er de ordentlige, men er kontrol ikke meget godt indimellem? Står vi ikke fast på, at vi skal have en domstolskontrol, en domstolskontrol, som rent faktisk kan gennemføres?

Den forhenværende højesteretspræsident påpeger, at den domstolskontrol, der er grundlaget for, at man kan gå i gang med efterforskning og anvende civile agenter, stort set ikke kan bruges, fordi man som dommer ikke kan overskue hele sagen. Og når vi så samtidig har en lovgivning, hvor man end ikke skal dokumentere, at det drejer sig om organiseret kriminalitet, hvor er vi så henne? Så kan man jo som efterforsker bede om at få adgang til det. Og hvilke muligheder har dommeren for at sige nej med en retsplejelovgivning, der er så vid og i den grad åbner for fejl?

Forhenværende landsdommer Jørgen Jochimsen har jo påpeget det samme, og han stiller så i sin artikel her forleden dag i Politiken det sådan lidt banale spørgsmål: Hvorfor har vi ikke domsmænd med? Hvorfor er der ikke domsmænd med i den situation, hvor dommeren skal lave denne her domstolskontrol, som justitsministeren hænger sig fast på skulle være en afgørende retssikkerhedsgaranti? Svaret blæser i vinden, og jeg tror, at når folk får læst disse forskellige besvarelser, vi har fået undervejs i hele Retsudvalgets behandling af det her lovforslag, så vil det gå op for almindelige mennesker, at det her er et grundlæggende skridt i den forkerte retning.

Så ved jeg godt, at folk siger: Jamen hallo, så galt er det jo ikke i Norge, og så galt er det jo ikke i Sverige. Det, der er det centrale, og det, der er det interessante ved den måde, man har lavet lovgivningen på her, er, at man kombinerer adgangen til civile agenter med hemmelig retspleje. Mig bekendt har man ikke fundet nogen lande, vi i øvrigt gider sammenligne os med, som har gjort det samme.

Jeg er fuldstændig klar over, at justitsministeren her om 2 år vil komme med en redegørelse fra Rigsadvokaten om, hvordan det er gået. Jeg har bare mine tvivl om, hvorvidt Rigsadvokaten kan få de rigtige oplysninger frem. Vil Rigsadvokaten kunne konstatere, om der er sket et justitsmord? Nej, for hvis der er sket et justits-

mord, eller hvis risikoen er til stede, så forudsætter det, at den dommer, som har givet accept af, at forsvareren ikke skal have aktindsigt, omhyggeligt følger med i den egentlige domsforhandling og omhyggeligt kontrollerer, at der ikke under domsforhandlingen sker noget andet. Vi har fået svar på, at han/hun godt må bryde sin tavshedspligt i den situation, ja, men kan man være sikker på, at en dommer, som har været med til at forhindre forsvarsadvokaten i at få det her materiale, rent faktisk har tid og overskud til at følge en anden dommers arbejde? Jeg tvivler på det.

Kort sagt: Det er et meget dårligt skridt, Folketingets flertal tager nu. Og jeg håber inderligt ikke, at der bliver levet op til den frygt, jeg har for, at vi får smadret vores retssystem. Jeg håber inderligt, at domstolene formår at holde hovedet klart i en situation, hvor der kommer en opisket stemning, der fører i retning af, at der nu skal ske et eller andet. Der har jeg tiltro til vores dommere.

Første næstformand (Svend Auken):

Inden vi går videre i ordførrækken, skal jeg oplyse, at der er møde med Dalai Lama her kl. 12, og derfor vil afstemningen om dette punkt først finde sted kl. 13. Vi gør behandlingen her færdig, inden Tinget holder frokostpause, og derfor fortsætter vi nu med ordførerne, men der bliver først afstemning om dette punkt kl. 13 af hensyn til medlemmerne i Det Udenrigspolitiske Nævn og Udenrigsudvalget, der har møde med Dalai Lama.

Det var ikke nogen opfordring til, at alle skulle forlade salen. Tværtimod vil jeg nu give ordet til hr. Per Dalgaard som ordfører.

Kl. 11.55

Per Dalgaard (DF):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Dansk Folkeparti sætter retssikkerheden i Danmark i højsædet for alle parter, det gælder ikke kun for de kriminelle, det gælder også for ofrene.

Jeg kan ikke lade være med at fremkomme med en lille erfaring, jeg har gjort i de godt halvandet år, jeg har siddet i Folketinget og været medlem af Retsudvalget. Der har hele tiden fra SF's, Det Radikale Venstres og Enhedslistens side været en voldsomt stor opmærksomhed omkring de kriminelle og de kriminelles retsstilling. Den skal selvfølgelig være i højsædet, og den skal selvfølgelig være gældende, ingen tvivl om det. Men jeg har faktisk aldrig hørt omtale af

ofrenes problemstillinger i den sag, og det undrer mig egentlig en del.

Vi oplever nu i de her år et øget antal bandekrige, både såkaldt organiseret og måske mindre organiseret kriminalitet, og vi oplever, at den form for kriminalitet, som disse grupperinger, inklusive rockerne, selvfølgelig, udover, bliver af en mere barsk karakter, end vi tidligere har set.

Derfor finder Dansk Folkeparti det nødvendigt, at politiet, autoriteterne får nogle nye værktøjer til at bekæmpe denne form for grovere kriminalitet.

Dansk Folkeparti finder, at det lovforslag, vi her står over for, opfylder kravene til retssikkerheden både for den kriminelle og for ofrene, og vi finder, at de mørke skyer, der fremmanes fra oppositionens side med hensyn til, om retssikkerheden bliver draget i tvivl, ikke holder stik. Vi lever trods alt ikke i en bananrepublik. Vi er fortrøstningsfulde med hensyn til, hvordan domstolene og anklagemyndigheden og politiet vil håndtere de sager, hvor der bruges civile agenter. Det har vi slet ingen problemer med.

Så vi kan selvfølgelig støtte det lovforslag, når vi nu her om en times tid skal stemme om det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu er det jo en meget alvorlig anklage at påstå om et andet folketingsmedlem, at han står og lyver på talerstolen, så derfor må jeg sige, at hr. Per Dalgaard har en meget selektiv hukommelse, hvis han ikke kan huske alle de mange gange, hvor såvel Enhedslisten og SF som Det Radikale Venstre har talt om ofrene.

Vi har fremsat adskillige beslutningsforslag for at forbedre ofrenes vilkår. Vi har i masser af debatter diskuteret ofrene og netop haft det udgangspunkt: Hvad gør vi for at forebygge, at folk bliver ofre? Det er sådan set det, der interesserer os allermost: Hvordan forhindrer vi, at nogen bliver ofre for kriminalitet?

Jeg er godt klar over, at det ikke er det, Dansk Folkeparti går op i, men det er altså det, der er vores udgangspunkt: Hvordan forhindrer vi, at folk bliver ofre for kriminalitet? Men det kan jo være, at hr. Per Dalgaard ikke har lyttet i alle de mange debatter, der har været.

Så skal jeg bare gøre opmærksom på, at Dansk Folkeparti jo altså som noget af det første, efter at man var kommet med ved magten, var

med til at skære ned på Erstatningsnævnet, der tager sig af voldsofrene.

Så jeg synes, det er lidt hårdt at høre Dansk Folkeparti påstå, at det skulle være os andre, der er med til at gøre det værre for ofrene.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Blot to korte bemærkninger til hr. Per Dalggaard som svar på de beskyldninger om, at ingen bekymrer sig om ofrene. Vi taler her om det danske retssystem, hvor enhver kan finde sig selv stillet for en dommer eller stillet for et retssystem, fordi man er mistænkt for at have begået et eller andet, og vi har i Danmark et ældældgammelt princip om, at ingen er skyldig, før man er dømt. Det princip vil vi gerne opretholde. Det princip vil vi gerne værne om. Det er det, der hedder retssikkerhed.

Til sidst sagde hr. Per Dalggaard, at han havde fuld tillid til, at vores domstole ville behandle de her nye instrumenter på en betryggende måde. Det undrer mig, at hr. Per Dalggaard har så meget tillid til dommerne og til retssystemet, når han ikke har villet lytte til alle de kritikker, til alle de advarsler, der er kommet netop fra domstolsside, netop fra Dommerforeningen og fra enkelte dommere og fra en tidligere højesteretsdommer osv. Den tillid, som hr. Per Dalggaard har til domstolene, er åbenbart ikke så udstrakt, at han tager deres advarsler for gode varer.

Kl. 12.00

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er en besynderlig oplevelse at høre på Dansk Folkepartis retspolitiske ordfører, når hr. Per Dalggaard på den her måde fuldstændig afviser spørgsmålet om retssikkerhed.

Hr. Per Dalggaard slår sig op på, at vi aldrig fra SF's side taler om ofrene, og jeg vil sige, at sidst vi kom med et beslutningsforslag omkring voldsofre, oplevede jeg ikke – i forlængelse af, hvad fru Line Barfod sagde – at hr. Per Dalggaard var positiv. Og fru Line Barfod har fuldstændig ret: Voldsoffererstatningsnævnet var flintrende ligeglad. Så det er meget et spørgsmål om at tale ud ad vinduet.

Men jeg vil godt have, at hr. Per Dalggaard fortæller her fra talerstolen: Hvad er Dansk Folkepartis opfattelse af retssikkerhed?

(Kort bemærkning).

Per Dalggaard (DF):

Til fru Line Barfod: Det kan da godt være, jeg måske har en selektiv hukommelse, det ved jeg ikke, men den er i hvert fald så selektiv på den facon, at det, der er min opfattelse af, hvor stor en del der diskuteres omkring de kriminelles velbefindende i forhold til ofrenes, er, at den er meget stor og til de kriminelles fordel.

Fru Elisabeth Arnold siger, at ingen er skyldig, før vedkommende er dømt. Det er fuldstændig korrekt. Og om Dansk Folkeparti har tillid til dommerne: I den sag her har vi en stor tillid til dommerne. Dommerstanden er jo også nogle, som skal bevæge sig i forhold til de nye vinde, der blæser i forbindelse med, at kriminelle, specielt dem, der begår vold, skal idømmes en anden form for straf, en hårdere straf end tidligere. Så der er selvfølgelig nogle bevægelser, der skal ske både på den ene side og den anden side.

Fru Anne Baastrup vil gerne høre Dansk Folkepartis definition af retssikkerhed. Vi går selvfølgelig ind for en retssikkerhed, som både den kriminelle og ofrene skal have sat i højsædet. Det er klart. Men vi skal have et samfund, hvor de lovlige borgere kan færdes uden fare for at blive udsat for kriminelle handlinger, sådan som det desværre efterhånden sker ret mange steder.

Derfor bliver vi jo nødt til igen at tage nogle lidt andre metoder i brug, end der er gjort hidtil. Og den lov, der nu ligger til afstemning her, er en af de metoder, vi finder er korrekt. Det er en lov, som er begrundet i de nye kriminelle aktiviteter, vi ser i samfundet i dag.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er jo lidt svært at forholde sig til, når hr. Per Dalggaard siger, at han synes, det er mærkeligt, at Folketingets Retsudvalg bekymrer sig om de kriminelles retsstilling.

For hvad er det, strafferetsplejen handler om, og som Retsudvalget skal diskutere, hvis ikke lige præcis det handler om folk, der er mistænkt for at have begået noget kriminelt? Det er sådan set det, det indeholder. Det er det, vi diskuterer, nemlig hvordan retssikkerheden skal være for folk, der er mistænkt for at have begået noget kriminelt. Derfor synes jeg, det er lidt svært med en anklage fra hr. Per Dalggaard. Hvis konsekvensen skulle være, at Retsudvalget ikke skulle beskæftige sig med disse områder, har jeg svært ved at få det til at hænge sammen.

Så blot endnu en gang til hr. Per Dalgaard: Der er jo altså den mulighed, at de, der bliver stillet for retten, er uskyldige. Det sker en gang imellem, og derfor er det, man har indrettet et retssamfund for at kunne sikre, at uskyldige ikke bliver dømt. Og det, der er Retsudvalgets opgave i Folketinget, er at diskutere: Hvordan bevarer vi en retssikkerhed, der gør, at vi har størst mulig sikkerhed for, at uskyldige ikke bliver dømt? Det er det, diskussionen står om i dag.

Der er Dansk Folkeparti og vi andre så uenige, men jeg har svært ved at forstå, hvis hr. Per Dalgaard mener, at vi slet ikke skulle diskutere retssikkerhed.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg synes ikke rigtig, jeg fik noget svar. Mit spørgsmål gik ud på: Hvordan definerer hr. Per Dalgaard retssikkerhed? Hvad er retssikkerhed for hr. Per Dalgaard?

Jeg har flere gange hørt hr. Per Dalgaard sige: Man kan jo bare lade være med at begå kriminalitet, man kan blive buret inde med det samme. Er det sådan, at hr. Per Dalgaard rent faktisk ikke mener, man skal have en forsvarsadvokat, der kan føre sagen, at han ikke mener, at man skal have en uafhængig dommer, at han ikke mener, at der skal være en objektiv anklagemyndighed? Hvor er Dansk Folkepartis opfattelse af retssikkerhed? Bare sådan et svar.

Kl. 12.05

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Omkring kriminelle og ofre og behandlingen i Retsudvalget: Selvfølgelig skal Retsudvalget tage sig af kriminalitetslovgivning som sådan, og derfor kommer jo både de kriminelle og ofrene ind i billedet. Men igen, jeg synes, at den vægt, der lægges på de kriminelles velbefindende, er enormt stor i forhold til de problemer, som ofrene kommer ud for. Det er min opfattelse af det.

Det kan godt være, den er forkert, og at det vender anderledes i fru Line Barfods hoved, men sådan vender det i hvert fald i mit hoved, og det synes jeg også vi kan fornemme i forbindelse med de samråd, forskellige ministre har været indkaldt til, hvor det egentlig er den kriminelle, som bekymrer voldsomt meget.

Til fru Anne Baastrup med hensyn til at definere retssikkerhed: Jamen altså retssikkerhed er

selvfølgelig, at folk bliver behandlet korrekt og anstændigt i de retssager, der nu finder sted. Og det vil sige, at de selvfølgelig skal have en forsvarsadvokat, og der skal være en anklager, som kan fremføre de synspunkter, som samfundet nu har i forhold til den, der har begået kriminalitet.

Og igen, selvfølgelig skal ingen dømmes, før vedkommende bliver dømt korrekt i en retssal, selvfølgelig ikke.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Til hr. Per Dalgaard: De kriminelles velbefindende handler om, hvordan der skal være i fængslerne, og hvordan kriminalforsorgen skal være indrettet. Jeg bliver nødt til at stille hr. Per Dalgaard et meget enkelt spørgsmål: Hvornår er man kriminel? Kan vi ikke få svaret på det ganske klart og tydeligt?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Da vi havde Dommerforeningen til det der uformelle møde, blev der jo klart gjort opmærksom på, at der kunne være et problem, at der ville kunne ske fejl, i og med at man havde det særskilte, at dommerne skulle vurdere forsvarsadvokatens aktindsigt.

Vil hr. Per Dalgaard fastholde, at blot fordi politiet har en, der er mistænkt, som efterfølgende sigtes, skal han i hr. Per Dalgaards ordvalg defineres som kriminel, blot fordi han har været det forkerte sted på et forkert tidspunkt? Mener hr. Per Dalgaard ikke, at det skal dokumenteres, at det skal bevises?

Mener hr. Per Dalgaard ikke, at man skal tage en frygt fra dommernes side for, at der kan ske fejl, alvorligt? Det kan simpelt hen være helt, helt uskyldige mennesker, som bare har lagt sig ud med en civil agent, og som har en hemmelig fjende, og at det er denne fjendes oplysninger til politiet, der er grundlaget for afgørelsen. Har hr. Per Dalgaard ikke opfattelsen af, at det kan være, man måske skulle se på, at ikke uskyldige bliver dømt?

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

Til fru Elisabeth Arnold: Hvornår er en person kriminel? Ja, en person er jo kriminel, når vedkommende bryder samfundets love, når vedkommende bryder de love, der er sat op for, hvordan et retssamfund skal fungere, både på den ene og den anden måde, færdselsloven

f.eks. O.k., har man brudt færdselsloven, er man jo også en slags kriminel, men det er selvfølgelig i mildere grad. Så det burde ikke være noget vanskeligt problem at finde ud af det.

Til fru Anne Baastrup med hensyn til Dommerforeningen: Jeg kan godt huske, hvad de to repræsentanter for Dommerforeningen sagde i Retsudvalget, og at de udtrykte en bekymring for, at der kunne ske fejl. Men det kan der jo i alle systemer. Der kan altid ske fejl i alle systemer. Jeg vil vædde på, at man ikke kan lave noget system på nogen måde eller nogen lov overhovedet, så man kan sige, at denne lov her f.eks. er hundrede procent fejlfri, og at behandlingen og efterlevelsen af den ingen fejl medfører. Det kan umuligt lade sig gøre.

Men igen, jeg har fortrøstning til vores retssystem, vores retsvæsen. Ved f.eks. anvendelse af civile agenter – og der bliver kun tale om meget, meget få tilfælde – bliver der virkelig taget hånd om at efterforske og se på, at de, som skal anvendes som sådan, selvfølgelig er nogle, man har tillid til, og ikke nogle, der kan have nogle skjulte dagsordener. Jeg har fuld tillid til – jeg kan godt se, at det har de tre damer ikke, men det er så bare ærgerligt – at politiet, der vil anvende civilagenter, gør det med stor omhu.

Kl. 12.10

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Man må sige, at det står jo ret klart efter denne debat, at der er afgrundsdyb forskel, og derfor taler vi måske også lidt forbi hinanden. For hr. Per Dalgaard mener, man er kriminel med det samme, man bliver mistænkt for at have gjort noget galt, hvor vi andre mener, man først er kriminel, når man er dømt. Derfor er det så afgørende for os at have en retssikkerhed, at man er sikker på at få en retfærdig rettergang, så vi ikke risikerer, at uskyldige bliver dømt, eller at vi i hvert fald minimerer risikoen mest muligt.

Så skal jeg blot sige til hr. Per Dalgaard, at for os drejer kriminalitetspolitik og retspolitik sig i høj grad om at forebygge, at nogen bliver ofre for kriminalitet. Det er sådan set det, der er det allervigtigste for os. Og en væsentlig del af at forebygge, at nogen bliver ofre for kriminalitet, er at sikre, at de, der har begået kriminalitet, ikke gør det igen, og det er at sikre, at vi har et så godt socialt system som muligt, fordi det i høj grad er sociale problemer, der fører til kriminalitet.

Derfor foregår en væsentlig del af det, der handler om at forebygge kriminalitet, også på andre områder end retsområdet. Det, der er opgaven i Retsudvalget, er i høj grad at sikre retssikkerheden, så uskyldige ikke bliver dømt. Det er det, vi synes er væsentligt. Det er det, vi mener er afgørende i en retsstat. Og der er så en stor forskel.

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Per Dalgaard, og derefter går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Per Dalgaard (DF):

En kriminel, ja, o.k. Jeg skulle måske have brugt et ord foran, en potentiel kriminel så, en, der har brudt en given lov. Altså det er jo et spørgsmål om definition, når jeg betegner en, der har begået en lovovertrædelse, som kriminel. Det er selvfølgelig en definition. Man kunne bruge et andet ord. Indtil vedkommende er blevet dømt, er det fuldstændig korrekt, at så er vedkommende ikke kriminel. Mere skal der egentlig ikke lægges i den definition af det pågældende ord.

Og om at forebygge, ja, selvfølgelig skal der forebygges alt det, vi kan. Og der bliver forebygget rundtomkring i det danske samfund hver eneste dag i stor stil. Jeg er sikker på, at fru Line Barfod ved, at der findes et hav af projekter rundtomkring, som netop forsøger at forebygge. Og at det så udelukkende skulle være relateret til socialt svagere, det ved fru Line Barfod selvfølgelig godt at det ikke kun er.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Det har været en kort, men heftig kamp, vi nu står ved afslutningen af. Det Radikale Venstre hører til på det tabende hold, og det er vi selvfølgelig ikke glade for.

Vi synes, vi har kæmpet bravt for at få lovforslaget her belyst i alle ender og kanter trods den korte tid. Det har været et lovforslag, der har været omgærdet af ualmindelig massiv kritik fra den juridiske ekspertise. Det er blevet fejlet af bordet som vanetænkning og smagsdommeri. Vi har været dybt bekymret over, at man ikke tager alle disse kritikpunkter alvorligt fra det store flertal, som nu vil vedtage denne lovgivning på trods af dårlige erfaringer med civile agenter ikke blot i udlandet, f.eks. i Holland og England,

men også dårlige erfaringer fra vores egen fortid i Danmark, hvor der også har været ubehagelige sager, som har medført, at man i sin tid forbød brugen af civile agenter.

Vi kan bare konstatere, at det ikke er lykkedes os at overbevise ret mange mennesker om, at det her var en gal vej at gå ind på, og derfor står vi nu i den situation, at vi vil blive nedstemt. Et stort flertal i Folketinget vil vedtage denne her lovgivning, og det er vi selvfølgelig ikke glade for. Men sådan er demokratiets vilkår, og det finder vi os selvfølgelig også i.

Det har undret os i løbet af behandlingen ikke blot af dette forslag, men også af andre, f.eks. det, vi lige har vedtaget med den europæiske arrestordre, hvor et stort flertal af Folketinget udtrykker stor tillid til de danske domstole og til det danske retsvæsen, at den tillid har man åbenbart ikke, når det handler om alle de indvendinger og alle de advarsler, der er kommet fra de danske domstole og det danske retsvæsen i forbindelse med behandlingen af det her lovforslag. Så meget tillid har man altså ikke, at man siger: Hov, de har måske ret i deres kritik. Nej, den kritik fejer man af bordet, selv om man udmærket godt ved, at det er folk, der ved, hvad det handler om, der kritiserer.

Til sidst skal jeg blot sige, at udvalgets bilag, som fylder ganske meget i højden, er en guldgrube for dem, der vil vide noget mere om risikoen ved dette forslag. Der er kronikker, der er kommentarer, der er spørgsmål, der er besvarelser, som belyser alle aspekter af lovforslaget her, som vi er nogle der har gravet meget dybt i for at prøve at gøre det så grundigt som muligt.

Kl. 12.15

Der er masser af godt stof til videre diskussioner, også i forbindelse med den opsamling og bedømmelse af loven, der skal ske om 2 år, når vi kommer til næste fase. Men Det Radikale Venstre er meget ked af, at lovforslaget bliver vedtaget, og vi håber selvfølgelig, at mange retsindige mennesker, især i Socialdemokratiet, vil tænke alvorligt over at stemme for lovforslaget.

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Danmark yder ofte bistand til nye demokratier rundt om i verden. Vi udsender bl.a. jurister for at hjælpe dem med at opbygge en retspleje, og disse jurister kommer ofte tilbage og fortæller, hvordan de har haft diskussioner om, hvordan

man egentlig skal indrette sådan en retspleje, og hvordan de har prøvet at forklare folk, hvorfor det er nødvendigt med uafhængige dommere, forsvarere osv.

Jeg tror desværre, vi her i Danmark har glemte, hvorfor det er sådan. Jeg tror, det ville være en god idé, hvis vi fik nogle af de jurister, som vi sender ud i verden, til at komme tilbage til Danmark, så vi kunne få en debat om, hvorfor vi egentlig har indrettet os på den måde her i Danmark. Hvorfor har vi fundet det væsentligt at have uafhængige dommere? Hvorfor valgte man efter en grundig debat at sige for 30 år siden, at det ville være en væsentlig sejr for retssikkerheden at få den ligestilling mellem anklager og forsvarere, som et stort flertal i Folketinget nu fjerner igen?

Jeg tror, at vi er nødt til at starte helt forfra, som debatten lige før med Dansk Folkepartis ordfører klart viste. Vi må huske, at i en retsstat er det altså vigtigt, at uskyldige ikke bliver dømt, det er vigtigt, at man kan have tillid til retssystemet, og det er vigtigt, at man på bedst mulig måde sikrer, at uskyldige ikke bliver dømt. Men den tillid mener en lang række dommere, man ikke kan have, når dette lovforslag er gennemført. Mange jurister, der har stor indsigt på området, men som jo ikke har fået lov til at deltage i debatten ved udarbejdelsen af forslaget, er dybt bekymrede, og det er ikke uden grund, at et af de mange indlæg, der har været i aviserne, havde overskriften »Der var engang en retsstat«.

Jeg tror, vi er nødt til at forholde os til at finde ud af, hvad vi skal gøre for at få genskabt respekten for retsstaten og for at få genskabt forståelsen for, hvorfor en retsstat er så afgørende. Jeg tror, vi må have fat i nogle af de jurister, vi sender ud i verden for at opbygge retsstaten andre steder, så de kan være med til at genopbygge Danmark som en retsstat. Det, der bliver indført her, er jo hemmelig retspleje, og det betyder, at man kan blive dømt på anonyme oplysninger, uden at man reelt har nogen mulighed for at forsvare sig.

En af de ting, vi har diskuteret en del, har været spørgsmålet om anonyme vidner og sammenhængen mellem den hemmelige retspleje og anonyme vidner. Vi har stillet en del spørgsmål til justitsministeren, vi havde også et åbent samråd i går, og så sent som her til morgen har vi fået svar på Retsudvalgets spørgsmål nr. 52. Vi bad ministeren om udtrykkeligt at præcisere, at kun tilfældighedsvidner er omfattet af reglerne

om anonym vidneførsel, og når det var nødvendigt at få den præcision, er det jo, fordi man kan læse i bemærkningerne til rockerlovsforslaget, at det er muligt at føre folk fra det kriminelle miljø, hemmelige meddelere, som anonyme vidner. Men desværre har justitsministeren ikke kunnet komme med en præcisering af, at anonyme vidner kun er tilfældighedsvidner. Tværtimod står der i Justitsministeriets svar:

»... at der ikke kan blive tale om anonym vidneførsel, når vidnet er en meddeler fra samme kriminelle miljø som den tiltalte eller en civil agent.«

Vi har trods alt fået den lille indrømmelse, at civile agenter ikke kan være anonyme vidner, og at folk fra det samme kriminelle miljø heller ikke kan være det. Men fra et konkurrerende kriminelt miljø kan man altså godt hente anonyme vidner, og derfor håber jeg meget, at Socialdemokraternes ordfører vil komme på talerstolen og forklare, hvorfor Socialdemokraterne har skiftet holdning. Hvorfor har man ændret sin holdning 180 grader i forhold til sidste år? Da reglerne om anonyme vidner blev indført sidste år – dengang var der i øvrigt kun tale om tilfældighedsvidner – skrev Socialdemokraterne i betænkninger:

»Det er principielt betænkeligt at indføre muligheden for totalt anonyme vidner i forhold til tiltalte. Et sådan skridt bør som minimum fordre et udtalt og dokumenteret behov.«

Kl. 12.20

Og Socialdemokraternes ordfører sagde:

»Det må ikke glemmes, at den lovgivning, vi laver herinde, jo ikke kun gælder for banditter. Du og jeg kan møde selv samme lovgivning i tilfælde, hvor vi er uskyldige, og hvor det er vores uskyld, som skal bevises.«

Hvad er det, der har gjort, at Socialdemokratiet nu har skiftet holdning? Hvad er det, der har gjort, at man nu mener, at man ikke blot kan have tilfældighedsvidner som anonyme vidner, men at også folk fra det kriminelle miljø kan bruges som anonyme vidner? Hvorfor har Socialdemokraterne skiftet holdning? Det håber jeg vi kan få en afklaring af.

Så har der været en lang række spørgsmål, hvor vi har forsøgt at få afklaret, hvor vidtgående rockerloven egentlig er. Desværre har hvert eneste svar vist, at den er utrolig vidtgående. Der er stort set ingen restriktioner for, i hvilket omfang der er mulighed for hemmelig retspleje, og bl.a. har man sænket mistankekravet. Tidligere var kravet, at hvis der skulle gives tilladelse

til brug af agenter, skulle der være tale om »særlig bestyrket mistanke«, men nu er det nok med »begrundet mistanke«.

Det fremgår af ministerens svar og af det, vi fik oplyst under samrådet i går, at det kan være nok med en anonym opringning. Man kan sætte en civil agent ud alene på baggrund af en anonym opringning, og hvori ligger det betryggende, at det kun vil være i meget få tilfælde og i afgrænsede sager osv., man bruger civile agenter, hvis en anonym opringning er nok? Det kan vi ikke få nogen afklaring af, og vi kan ikke få nogen forklaring på, hvorfor man mener, der er tale om begrænsninger og meget få tilfælde osv. Vi kan ikke finde det i lovforslaget, og vi kan ikke finde det i nogen af alle de mange svar, vi har fået.

Man henholder sig til, at vi skal have tillid til anklageren, fordi den hemmelige dommer ikke skal føre sagen efterfølgende. Når den hemmelige dommer har taget stilling til, hvad der skal være hemmeligt, er den hemmelige dommer ude af sagen, så han ved ikke, hvad der kommer frem under domsforhandlingen. Men det kan jo være, at nogle af vidnerne kommer med nogle forklaringer, der viser, at noget af det materiale, der bliver holdt hemmeligt, faktisk er helt afgørende for spørgsmålet om den tiltaltes skyld, men det ved den hemmelige dommer altså ikke.

Jeg håber, at Socialdemokraternes ordfører vil komme herop og forklare, hvorfor Socialdemokraterne støtter, at vi får hemmelig retspleje. Hvorfor støtter man, at der nu kan bruges anonyme vidner fra det kriminelle miljø?

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Socialdemokratiet forsøgte ved andenbehandlingen af lovforslaget at starte en debat om de ændringsforslag, vi har fået forhandlet på plads med regeringen. Men det lykkedes ikke, og det er vi kede af, for de er faktisk ret afgørende i forlængelse af de ting, der bliver nævnt her under tredjebehandlingen.

Det handler om, at der er sikret fuld domstolskontrol. Der bliver udarbejdet retningslinjer, der bliver lavet indberetningsordninger, der bliver afgivet redegørelse til Folketinget, og regeringen har forsikret, at man er klar til at revidere loven, hvis der viser sig behov herfor.

Og Socialdemokratiet har ikke skiftet holdning med hensyn til det, fru Line Barfod spørger om. Vi har gentagne gange, senest under samrådet i går, fået bekræftet det, som er gengivet i

Politiken i dag: at regelsættet, som er gengivet i § 848, ikke vil blive brugt til at beskytte hverken civile agenter eller meddelere. Det er sagt gentagne gange, og der er ikke noget grundlag for at påstå, at Socialdemokratiet skulle have skiftet holdning i sagen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er jo muligt, at hr. Morten Bødskov har set nogle svar, vi andre ikke har set, men så vil jeg godt høre, hvor de svar findes, for de er også væsentlige for dem, der skal bruge reglerne bag efter.

Af det seneste svar, vi har fået på spørgsmål 52, hvor ministeren skriver, at der ikke kan blive tale om anonym vidneførsel, når vidnet er en meddeler fra samme kriminelle miljø, fremgår det jo tydeligt, at der godt kan være tale om en meddeler fra et andet kriminelt miljø. Spørgsmålet gik på, om ministeren ville præcisere, at anonyme vidner kun kunne være tilfældighedsvidner, men det har ministeren ikke villet, og derfor er der ikke den begrænsning, som Socialdemokratiet påstår.

Kl. 12.25

Hvis hr. Morten Bødskov har fået et senere svar, hvor justitsministeren har ændret holdning, vil vi gerne høre det, men ellers vil jeg fastholde, at Socialdemokraterne har skiftet opfattelse i forhold til sidste år, hvor man gik imod anonyme vidner.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

I går havde jeg en lille debat med Socialdemokratiets politiske ordfører, som sagde det samme, som hr. Morten Bødskov har sagt nu, nemlig at det er aftalt med justitsministeren, at loven skal revideres, hvis den ikke lever op til den aftale, der på en eller anden måde er indgået.

Jeg vil godt have at vide: Hvad er det for en aftale? Har Socialdemokratiet indgået en aftale om, at Socialdemokratiet kan kræve, at loven skal laves om, hvis den ifølge Socialdemokratiets retsopfattelse ikke duer? Er der en helt konkret aftale? Eller er det sådan, at selv om Socialdemokratiet siger til justitsministeren, at man synes, loven skal laves om, kan justitsministeren sige nej sammen med det meget massive flertal, regeringen har sammen med Dansk Folkeparti?

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Det var netop det, jeg forsøgte at rejse en debat om under andenbehandlingen, men her var der ikke nogen interesse for det.

Sandheden er, at hvis man læser betænkningens bidraget, står det meget udførligt beskrevet, hvad det er for nogle procedurer, som bl.a. Socialdemokratiet har fået forhandlet frem. Det er som udgangspunkt bedre domstolskontrol; Rigsadvokaten bliver bedt om at udarbejde retningslinjer; der kommer løbende kontrol med og indberetninger om anvendelsen af de nye instrumenter; der bliver afgivet redegørelse til Justitsministeriet; der bliver afgivet redegørelse til Folketinget, og hvis der viser sig behov for at ændre lovgivningen, er regeringen forpligtet til at tage initiativ hertil.

Det er væsentligt at understrege, og det kan man også se i mindretalsudtalelsen i betænkningen, at med de rammer, Socialdemokratiet har fået sat, frygter vi sådan set ikke noget. Men hvis det viser sig, at der er problemer, har regeringen forpligtet sig til at ændre loven. Det står udtrykkeligt i betænkningens bidraget.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg har også læst betænkningen, men det, der er det interessante, er: Hvem har fortolkningsretten? Hvis Rigsadvokaten kommer med en redegørelse, som justitsministeren synes er helt fin, mens Socialdemokratiet synes, den er rigtig, rigtig skidt, hvem har så fortolkningsretten? Hvem har ret til at forlange, at loven skal revideres?

Socialdemokratiet har intet fået i den såkaldte aftale, men det er Socialdemokratiets problem. Jeg synes, det er irriterende, men hvis hr. Morten Bødskov kan sige, at det er Socialdemokratiet, der har fortolkningsretten, synes jeg, Socialdemokratiet skal have ros. Men problemet er, at det har Socialdemokratiet ikke. Det er justitsministeren og flertallet bag hende, der fuldstændig frit kan fortolke, hvordan det er gået.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er jo et meget vigtigt punkt, vi er ved, og jeg er da også meget interesseret i at få at vide: Betyder det, at de partier, der har tilsluttet sig det betænkningens bidrag, hr. Morten Bødskov læste højt af, har mulighed for at få revideret loven? Betyder det, at blot én af parterne ønsker, at loven skal revideres, tager man arbejdet op? Hvis det

ikke er tilfældet, har Socialdemokratiet ikke fået andet ud af det end tomme løfter, og så er der i virkeligheden ikke nogen som helst sikkerhed for, at loven kan blive revideret på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Man kan jo altid diskutere, hvem der har fået hvad, men jeg vil godt tilkendegive, at de stramninger, præciseringer og ændringsforslag, som fremgår af betænkningen, og som hr. Morten Bødskov og jeg har forhandlet internt og har forhandlet med ministeren om, står jeg bag. Jeg mener, at Socialdemokratiet har opnået noget, men jeg mener også selv, jeg har opnået noget. Jeg har været glad for præciseringerne, for dermed er der opnået noget set ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt.

Når jeg nu er heroppe, vil jeg sige, at jeg er snart træt af debatten. Jeg har sagt fra starten, at der var nogle principper, man kunne være betænkelig ved, men anvendelsesområdet er lille, og tingene er klart reguleret.

Kl. 12.30

Det, der gør, at mine sidste betæneligheder er ryddet af vejen, er de idelige overdrivelser, usandheder, som man nu skal høre fra ordførerne. Alt det sludder og vrøvl om anonyme vidner. Fortæl mig, hvor der er sket nogen ændringer i reglerne om anonyme vidner med det her forslag. Det er jo den gamle måde at gøre det på, når man ikke har nogen argumenter, så hiver man nogle gamle problemer ud af stalden, som overhovedet ikke vedrører det her forslag. Det er for ringe, og det er ærgerligt.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg gør opmærksom på, at vi er i gang med korte bemærkninger til fru Line Barfods ordførertale. Men da hverken hr. Morten Bødskov eller fru Birthe Rønn Hornbech har haft ordet som ordfører, er der selvfølgelig en lidt bredere manøvre-frihed for korte bemærkninger. Derfor vil jeg nu tillade korte bemærkninger til fru Birthe Rønn Hornbech, og den første er fru Elisabeth Arnold.

Bare man er opmærksom på, at det ikke er formanden, der har mistet overblikket, men medlemmerne gør ikke noget for at lette opgaven.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Nej, nej, men med fare for at blive blæst ned af talerstolen af en vred formand og en vred ordfører fra partiet Venstre vil jeg blot sige, at her havde vi så et eksempel på smagsdommeren over alle smagsdommere, når fru Birthe Rønn Hornbech kommer og siger, at hun er dødtræt af at høre på vi andres ævl.

Jeg beder fru Birthe Rønn Hornbech undskyldte, men vi prøver at lave en lovgivning, der skal gælde for hele Danmarks befolkning, og vi prøver at gøre det ordentligt, og vi prøver at lytte til de indvendinger, der kommer, ikke blot fra fru Birthe Rønn Hornbech selv, men også fra de mennesker ude i landet, som har forstand på det her, men som fru Birthe Rønn Hornbech ikke gider høre på, fordi de jo blot giver udtryk for varetænkning.

Så jeg vil meget have mig frabedt at blive sat på plads af endnu en smagsdommer, som ikke engang vil tillade, at vi har en ordentlig debat her i Folketinget om meget vigtige emner. Jeg synes, det er fuldstændig upassende, og jeg kunne håbe, at formanden ville mobbe fru Birthe Rønn Hornbech noget mere.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det var et lidt besynderligt indlæg, fru Birthe Rønn Hornbech her kom med. Det er jo sådan, at forhenværende højesteretspræsident Niels Pontoppidan påpeger et af problemerne, nemlig den forudgående domstolskontrol, og mig bekendt er der intet foretaget for at reparere på det problem.

Der er også adskillige andre dommere, der har været inde at påpege fundamentale problemer med den ændring af retsplejelovgivningen. Det er mennesker, der skal sidde og arbejde med det. At betegne de mennesker og os, der forsøger at fortolke det her i Folketingssalen, sådan, synes jeg ikke, fru Birthe Rønn Hornbech kan være bekendt. Jeg synes, det var et uanstændigt indlæg. Vi forsøger virkelig at holde fast i en ordentlig debat om det her lovforslag, og mig bekendt er der overhovedet ikke nogen, der er gået over nogen som helst streg. Det kan være, det bare handler om, at fru Birthe Rønn Hornbech har en dårlig dag eller en dårlig sag.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan da godt forstå, at fru Birthe Rønn Hornbech helst ville have, der ikke var nogen debat om denne lovændring. Det er jo ikke rart, hvis man gerne vil stå som en, der forsvarer retssikkerheden, så at blive angrebet så hårdt, som det er sket, når Advokatrådet og Dommerforeningen kommer og siger, at dette lovforslag er noget, der ikke hører hjemme i en retssat.

Når man har så hård en debat, at dommere begynder at sige fra, og man begynder at tale om forfatningskrise, fordi landets dommere i nogle tilfælde siger, at denne her lov simpelt hen er så vidtgående, at de ikke vil være med til at anvende den i deres retssal. Når vi er der, hvor politifolk siger, at de mener, at den krise, der nu er mellem domstol og lovgiver, er så alvorlig, at de ikke mener, at man skal vedtage denne her lov, og selv om der er politifolk, der synes, at de skal have de ændringer, der er her, så mener de alligevel ikke, at man skal vedtage det, så kan jeg godt forstå, at fru Birthe Rønn Hornbech er sur over det, men sådan er demokratiets vilkår, i hvert fald indtil man også indskrænker det.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Der er jo ikke meget i dag under debatten, der ikke allerede har været diskuteret talrige gange, og jeg tror, at man med hensyn til det her forslag ligesom med hensyn til forslaget om den europæiske arrestordre må konkludere, at der er nogle punkter, hvor det ikke er muligt at nå til politisk enighed, fordi der simpelt hen er to forskellige opfattelser af, hvad der er den rimelige vej at gå, også med hensyn til den måde vi udformer retsplejeloven på.

Der har været talrige samråd, og mange af de synspunkter, som i dag er blevet gjort gældende fra talerstolen, herunder om de begrænsninger der er af aktindsigt, anvendelsen af civile agenter og anvendelsen af anonyme meddelere osv., er noget, som er besvaret ekstremt udførligt. Der er afholdt mange samråd, også åbne samråd, og det betyder, at de borgere, der er interesseret i at se, hvilke besvarelser der er afgivet, og hvad snittet har været, har fri adgang til det meget omfattende materiale, der allerede ligger. Det har fru Elisabeth Arnold jo også allerede reklameret for i sit indlæg, og det synes jeg er fair nok; jeg synes også, det er fair nok, at der er en politisk uenighed.

Men jeg må sige, at der er ét punkt, hvor jeg må give både hr. Morten Bødskov og fru Birthe Rønn Hornbech ret, og det er i hele den mærkelige diskussion, der lige pludselig er blevet flettet ind omkring anvendelsen af anonyme vidner.

Dette lovforslag, som vi behandler i dag, går ikke ind og ændrer på den lovændring, der kom sidste år, for så vidt angår anvendelsen af anonyme vidner. Der er ingen ændring af retstilstanden, og det betyder naturligvis også, at når nogle nu forsøger at, om man så må sige, skabe et kunstigt problem for Socialdemokratiet, så synes jeg ikke, det er rimeligt. Jeg synes ikke, det er rimeligt, for dette lovforslag går på ingen som helst måde ind og siger, at reglerne for anonym vidneførsel skal ændres som følge af, at vi ændrer retsplejeloven på andre punkter.

Jeg erindrer – jeg tror, det var under førstebehandlingen, eller også var det under et af de talrige samråd – at fru Anne Baastrup fremførte det synspunkt, at det var synd for de mennesker, der var civile agenter, og de skulle have en stor vidnebeskyttelse, fordi det var et farefuldt hverv, de begav sig ud i. Men vores opfattelse var meget klar: Civile agenter, der jo ofte kommer fra det kriminelle miljø, som nu ikke behøver at være den samme gruppe, det kan være et andet miljø, som også tilhører den samme kriminelle del, vil naturligvis i deres vidneforklaring have stor betydning for den tiltaltes forsvar. Derfor træder retsplejelovens anvendelse af anonyme vidner under ingen omstændigheder i kraft, det kan simpelt hen ikke lade sig gøre, og det er også meget klart besvaret i det spørgsmål, som fru Line Barfod refererer til.

Jeg kan så høre, at Enhedslisten og andre ser et problem i, at man ikke vil sammenkæde den lovgivning med det regelsæt, der kom sidste år, men det er med fuldstændig velberåd hu. Der blev lagt et snit sidste år, der gælder alle; mens det her lovforslag omhandler noget helt andet. Derfor synes jeg faktisk ikke, at det er rimeligt, at man under tredjebehandlingen af det her lovforslag pludselig begynder at genoptage behandlingen af et lovforslag, der er vedtaget af Folketinget, og hvis tilstand og hvis anvendelse overhovedet ikke påvirkes af det, vi diskuterer i dag.

Så jeg må sige, at på det punkt synes jeg, at det er lidt forkeret, at debatten nu farer ud ad en tangent, hvor den på intet som helst tidspunkt skulle have været. Jeg synes, at det med hensyn til mange af de andre synspunkter er fair og ri-

meligt, at man ønsker en debat i dag, og også at der er en politisk uenighed, men man må holde sig til det, lovforslaget rent faktisk omhandler og regulerer.

Men jeg vil gerne takke for en, synes jeg, meget, meget, meget fin behandling af Retsudvalget. Jeg er klar over, og det sagde jeg også under andenbehandlingen, at det her lovforslag har været igennem en meget hurtig udvalgsbehandling og også en hurtig behandling her i Folketingssalen, og det er måske ikke typisk, specielt ikke for lovforslag, der har så stor rækkevidde, som det her har. Jeg vil gerne takke Retsudvalget for, at man trods alt har vist den imødekommethed, der ligger i, at der, når der skal sendes besvarelser over, så også har været en tidsfrist, der var til at leve med for mine embedsmænd og for Justitsministeriet for udarbejdelse af besvarelserne, samt at man har vist meget stor forståelse, når der skulle afholdes samråd.

Det, jeg tror, vi alle sammen kan være enige om, er, at vi skal føle, at der har været en så god og grundig behandling, som det nu kan lade sig gøre i Folketinget, og der vil jeg gerne takke Retsudvalget for, at man også har vist forståelse for de arbejdsvilkår, der er i Justitsministeriet.

Derudover er det selvfølgelig klart, og det fremgår også klart af det betækningsbidrag, som også regeringspartierne står bag, at jeg har tilkendegivet, at vi tror på denne her lovgivning. Vi tror også på, at de begrænsninger, der er lagt ind i den, vil være den sikkerhedsventil, som nogle af kritikerne måske ikke helt kan få øje på. Det betyder også, at vi er villige til, om man så må sige, at se os selv i øjnene om et par år, hvor der vil komme en redegørelse til Folketinget, og måden, betækningsbidraget klart skal fortolkes på, er naturligvis, at det, der står i besvarelserne, det, der er sagt under behandlingerne i Folketingssalen, det tror vi holder vand.

Hvis det mod vores forventning viser sig, at der skulle være problemer i forhold til den lovgivning, misforståelser eller ting, der skal præciseres yderligere, så har jeg klart tilkendegivet, ikke mindst over for Socialdemokratiet, at så er jeg indstillet på at tage initiativ til det. Det er faktisk en temmelig stor inddømmelse på trods af, at der er nogle kritikere, der ikke kan få øje på det, for det er jo fuldstændig korrekt, som fru Anne Baastrup siger, at der sikkert under alle omstændigheder vil være et flertal for bare at fastholde status quo, uanset hvordan lovgivningen vil blive anvendt.

Men jeg mener, at vi skylder hinanden, at det, der er sagt og lovet herfra, også bliver overholdt efterfølgende.

Kl. 12.40

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, og så er vi i gang med de korte bemærkninger til justitsministeren. Det er fru Line Barfod og derefter fru Anne Baastrup.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jamen det er da pænt af justitsministeren, at hun prøver at hjælpe Socialdemokraterne ud af den knibe, man er kommet i. Men nu er det jo altså ikke os, der har fundet på at sammenkæde spørgsmålet om anonyme vidner med den hemmelige retspleje. Det er Justitsministeriet selv, der i det fremlagte lovforslags bemærkninger har brugt en del på at skrive om sammenhængen mellem anonyme meddelere og anonyme vidner. Det er jo derfor, vi har stillet så mange spørgsmål til det.

Hvis det var så enkelt, kunne Justitsministeriet jo bare i det svar, vi havde fået, have svaret kræftende på vores spørgsmål om, at det kun var tilfældighedsvidner, der kunne være anonyme vidner. Men det har justitsministeren ikke svaret. Justitsministeren har svaret, at hvis man er meddeler fra det samme kriminelle miljø, så kan man ikke være et anonymt vidne.

Men det betyder jo, at andre meddelere fra andre kriminelle miljøer godt kan være anonyme vidner, og det er det, vi synes er dybt problematisk. Ikke alene fordi vi er imod anonyme vidner, men også fordi vi gerne vil have en forklaring på, hvorfor Socialdemokraterne har ændret holdning. Vi er godt klar over, at der ikke er nogen ændring i retsplejeloven, men der er i høj grad ændring i anvendelsen af bestemmelsen.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Den bekymring, som justitsministeren nævnte jeg har givet udtryk for, er en bekymring, som jeg har stjålet fra Politiforbundet, idet Politiforbundet i deres høringsvar skriver, at det med civile agenter og hemmelig retspleje vil kunne bidrage til en yderligere forråelse af rockermiljøet med risiko for eksempelvis flere likvideringer af de af rockerne mistænkte personer. Det er et problem, jeg ikke oplever, at justitsministeren har taget tilstrækkelig alvorligt.

Ministeren er i sin besvarelse her af de forskellige ting, der er blevet rejst under tredjebehandlingen, heller ikke kommet ind på den situation, vi forsøgte at få afdækket i de sidste spørgsmål, nemlig at den dommer, som beslutter sig for, at der skal være akter, som forsvarsadvokaten ikke må få indblik i, på en eller anden måde i virkeligheden, om ikke andet så for sin egen samvittigheds skyld, er nødsaget til at følge den domstolsforhandling, der foregår ved siden af, og hele spørgsmålet om, hvorvidt der er sket en kriminel handling, der er omfattet af straffelovens regler, og hvorvidt der er menesker dér, der skal dømmes.

Det problem har man ikke forholdt sig til. Den oprindelige dommer har fået lov til at bryde sin tavshedspligt, yes, men hvornår kan man finde ud af, at man skal. Og der er det, Dommerforeningen siger, at der kan ske justitsmord. Det synes jeg er en dårlig idé.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg skal meddele, at vi stemmer, når mødet genoptages kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.44

Mødet genoptaget kl. 13.00

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Forhandlingen om L 218 er afsluttet, og vi går derfor straks til afstemning.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 89 stemmer (V, S, DF og KF) mod 19 (SF, RV, EL, KRF, Mette Frederiksen (S), Carsten Hansen (S), Poul Qvist Jørgensen (S) og Lissa Mathiasen (S)); 1 (TF) stemte hverken for eller imod.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

34) Tredje behandling af lovforslag nr. L 119: Forslag til lov om ændring af adoptionsloven. (Adgang til stedbarnsadoption for registreret partner fra barnets fødsel).

Af Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Line Barfod (EL).

(Fremsat 11/12 2002. Første behandling 16/1 2003. Betænkning 22/5 2003. Anden behandling 27/5 2003).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Som det fremgår af lovforslaget, skal en registreret partner kunne adoptere sin partners barn straks efter fødslen uden at afvente den frist på 3 måneder, som følger af adoptionsloven.

Jeg tilkendegav ved førstebehandlingen, at vi principielt er enige i dette, netop ud fra ønsket om at kunne sikre barnet bedst muligt og så tidligt som muligt og netop for at undgå den usikkerhed, som barnet kan komme ud for, hvis den biologiske mor f.eks. afgår ved døden i forbindelse med fødslen eller inden for de første 3 måneder. Men som jeg også gjorde opmærksom på i forbindelse med førstebehandlingen, tager forslaget ikke stilling til forholdet til børneloven, hvorefter en mand under visse omstændigheder har ret til at få prøvet, om han er far til barnet, såfremt han anmoder om det inden for 6 måneder.

Denne mangel har man forsøgt at råde bod på via et ændringsforslag. Der lægges op til, at i de tilfælde, hvor en stedbarnsadoption gennemføres straks efter fødslen efter den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 2, 2. pkt., skal statsamtet indbringe faderskabssagen for domstolene, hvis en mand inden 6 måneder efter fødslen anmoder om at få prøvet, om han er far til barnet. Hvis manden dømmes som far, skal retten ifølge ændringsforslaget afsige dom om retsvirkningerne af stedbarnsadoptionen.

Dette forhold skal sammenholdes med det, der også var forudsat i forarbejderne til børneloven: at der i visse tilfælde vil blive tale om at gennemføre en faderskabssag efter en adoption. En sådan faderskabssag vil imidlertid som udgangspunkt ikke berøre adoptionens gyldighed